

Innhold

Forord	9
1 Å skrive seg til lesing	13
Veien til kunnskap	14
Forskningstradisjoner i skriftspråkstilegnelsen	15
Reading readiness.	15
Literacy	15
2 Gode grunner til å arbeide med oppdagende skriving	17
Leseforskning, skriveforskning.	17
Oppdagende skriving utvikler fonografisk bevissthet	19
Oppdagende skriving utvikler begynnende tekstkompetanse.	19
Oppdagende skriving fremmer metaspråklig bevissthet	20
Oppdagende skriving fremmer motivasjon.	20
Sammenfatning	21
3 Oppdagende skriving i teori.	23
Gryende skriftspråkskompetanse	23
Marie Clay	23
Oppdagende skriving – noen sentrale forskere.	24
Carol Chomsky	24
Hans Brügelmann.	25
Lee Dobson	26
Bente Eriksen Hagtvet	26
Caroline Liberg.	27
Jørgen Frost	27
Rutt Trøite Lorentzen	28
Sammenfatning	29

4	Oppdagende skriving i praksis	31
	Riktig eller galt?	32
	Metoden oppdagende skriving	35
	Opplevelse	35
	Felles samtale i klassen og modellering	36
	Tegn og skriv – barneskriving	36
	Oversettelse og veiledning	38
	Publisering	38
	Barnas skrive- og stavestrategier	41
	Bokstavlyd og bokstavnavn	41
	Bokstavstrimmel og bokstavsanger	42
	Forbokstaver og håndfonemer	42
	Alfabettegninger og ordkort	43
	Kamerathjelp	43
	Kopiskriving – sekretærhjelp	43
	Alternative forslag	44
	Den voksnes rolle	44
	Skrive for hånd eller på datamaskin?	45
5	Oppdagende skriving og skriftspråksutvikling	49
	Stadiene i skriftspråksutviklingen	50
	1) Tidlig skriving	50
	2) Semifonografisk skriving	52
	3) Fonografisk skriving	55
	4) Overgangsskriving	57
	5) Ortografisk skriving	60
6	Oppdagende skriving og fortellekompetanse	61
	Å skape en sammenhengende fortelling	62
	Avanserte tekster	66
	Tempus	68
	Tidsmarkører	68
	Replikker	70
7	Oppdagende skriving og vurdering av barns tekster	73
	Hva ser vi etter?	74
	Sjanger: personlig fortelling	74
	Vurdering i et utviklingsperspektiv	75
	Veiledning	76

Carls første og sjette tegneserie	78
Nicolais første og sjette tegneserie	82
Nicolines første og sjette tegneserie	86
Idas første og femte tegneserie	90
Ludvigs første og tredje tegneserie	94
8 Oppdagende skriving etter «børnehaveklassen»	99
Hvor begynner undervisningen?	100
Felles leseboksystem?	101
Skriving som kommunikasjonsmiddel	102
Datamaskinen i kommunikasjonsprosessen	103
Staving	104
Tilpasset opplæring	105
Veien videre	105
Fra oppdagende skriving til lesing	106
Vekselvirkning mellom lesing og skriving	107
Fra oppdagende skriving til konvensjonell staving	108
Fra oppdagende skriving til tekstkompetanse	108
Litteratur	111
Om forfatterne	115
Register	117